

Μια μεταρρυθμιστική φενάκη

Αναδημοσίευση από Nomadic Universality

Ένας πανεπιστημιακός οικονομολόγος πρόσφατα αποφάνθηκε: «Έως ότου αρχίσει η διαπραγμάτευση που η Γερμανία αρνείται, [επιβάλλεται] μονομερής διακοπή των συνομιλιών με τους υπαλλήλους της τρόικας και της εφαρμογής του συμφωνημένου “προγράμματος προσαρμογής”, π.χ. ... όχι όμως και των μεταρρυθμίσεων που εμείς κρίνουμε ότι έχει ανάγκη η χώρα. Π.χ. ... κατάργηση του νόμου περί απολύσεων (μιας και, πρώτον, όποια επιχείρηση θέλει να απολύσει βρίσκει τον τρόπο να το κάνει και, δεύτερον, ο υπουργός των Οικονομικών ισχυρίζεται ότι καμία μεγάλη επιχείρηση δεν θέλει να προβεί σε απολύσεις), κλπ.» (Γιάνης Βαρουφάκης, «Η τριπλή απειλή μας», <http://www.protagon.gr>, 5/2/2014).

Τα ερωτήματα που τίθενται με αφορμή αυτή τη ρηξικέλευθη πρόταση είναι τα ακόλουθα: α. Από πού και πώς προκύπτει ότι η χώρα έχει ανάγκη αυτή τη συγκεκριμένη «μεταρρύθμιση» και σε τι ακριβώς συνίστανται τα αναμενόμενα αποτελέσματά της; Προβλέπεται αύξηση της απασχόλησης; Ενισχύεται η διαπραγματευτική δύναμη των εργαζόμενων με την ισχυροποίηση του διευθυντικού δικαιώματος με θετικές συνέπειες (για ποιον); Εξασφαλίζονται καλύτεροι όροι και αμοιβές εργασίας; Η πρόταση όπως διατυπώνεται δεν απέχει πολύ από μια αερολογία κενή περιεχομένου. Βασίζεται και τεκμηριώνεται από μια ανομολόγητη μελέτη (π.χ. του IOBE ή κάποιας τράπεζας) ή απλά είναι έκφραση ενός ευσεβούς πόθου;

Μήπως έχει ληφθεί υπόψη, παρόλο που αποσιωπάται, κάτω από ποιες συνθήκες ο «νόμος περί απολύσεων» είχε αρχικά θεσπιστεί; Αποτέλεσε πρωτοβουλία των εργοδοτών ή κατάκτηση των εργαζόμενων; Ποια ήταν ακριβώς τα αποτελέσματα σε όλη τη διάρκεια της εφαρμογής του; Τι είναι εκείνο που τον καθιστά σήμερα πρωτόγονο και πεπαλαιωμένο, και επιβάλλει «μεταρρυθμιστικά» την η κατάργησή του; Οι απαντήσεις απουσιάζουν γιατί απλούστατα τα επίμαχα αυτά ερωτήματα φαίνεται να μην έχουν υποβληθεί στη βάση της εξακρίβωσης.

β. Χρησιμοποιούνται δύο επιχειρήματα για να δικαιολογήσουν την υιοθέτηση της πρότασης. Πρώτον, η εφευρετικότητα της όποιας επιχείρησης να παρακάμψει τον ισχύοντα νόμο και δεύτερον, η ευπιστία στα λόγια του υπουργού περί της απροθυμίας των μεγάλων επιχειρήσεων να προχωρήσουν σε απολύσεις.

Ως προς το πρώτο. Μας δηλώνεται λοιπόν ότι δεν απαιτείται η επαναδιατύπωση του νόμου που να καθιστά την τήρησή του σεβαστή, αλλά επειδή υπάρχουν ασάφειες ή άλλα «παραθυράκια» τα οποία διευκολύνουν τις επιχειρήσεις να αποφεύγουν τις κυρώσεις που επιβάλλει, καλύτερα είναι να καταργηθεί πλήρως. Απόρροια αυτού του ατράνταχτου επιχειρήματος είναι ότι όποιος νόμος, ρύθμιση ή διάταξη παρουσιάζει ελαττώματα ή αδυναμίες, καλό είναι να καταργείται αντί να τροποποιείται και να βελτιώνεται. Ανθεί η φοροαποφυγή; Ας καταργηθούν τότε οι σχετικοί νόμοι. Υπάρχουν διατάξεις της πολιτικής δικονομίας που αποτελούν αντικείμενο εκμετάλλευσης από ευρηματικούς δικηγόρους; Ας καταργηθούν τότε ολοσχερώς γιατί με τα χρησιμοποιούμενα τεχνάσματα παρακάμπτονται. Άλλα ανάλογα παραδείγματα αφθονούν.

Ως προς το δεύτερο επιχείρημα. Ο Λένιν είχε επισημάνει ότι στην πολιτική μόνον ηλίθιοι πιστεύουν τους άλλους επί λόγω της τιμής τους. Και εδώ δε μιλάμε ούτε καν για λόγο τιμής. Στον ισχυρισμό του υπουργού στεκόμαστε και αποδίδουμε πίστη στη διαβεβαίωσή

του. Οποία ασύγγνωστη αφέλεια! Οι πολιτικοί γνωρίζουν μόνον όσα απαιτείται να γνωρίζουν κι αυτά δεν είναι πολλά. Αλλά συνήθως ούτε αληθινά. Όμως, και αν ακόμα ο ισχυρισμός ευσταθεί, η πρόθεση των μεγάλων επιχειρήσεων για μη-απολύσεις σε ποιο βάθος χρόνου ισχύει; Σήμερα, αύριο, τον άλλο μήνα, του χρόνου; Ή μήπως κάθε λίγο και λιγάκι θα ψηφίζεται ένας νόμος που θα είναι ενεργός όσο δεν υφίσταται αυτή η «διαβεβαίωση», ενώ θα καταργείται μόλις ο εκάστοτε επί των οικονομικών υπουργός θα μας διαβεβαιώνει, ως αγγελιοφόρος, περί της μη πρόθεσης των μεγάλων επιχειρήσεων για απολύσεις;

Ως κατάληξη. Πάλι με τον Λένιν κι αυτή τη φορά, παραφράζοντας: «Δεν αρκεί για την καταπιεσμένη μάζα να συνειδητοποιεί ότι δεν μπορεί να διαιωνίζεται η τρέχουσα κατάσταση. Για μια ριζική αλλαγή είναι απαραίτητο ότι οι εκμεταλλευτές δε θα είναι πλέον ικανοί να ζουν και να διοικούν με τον παλιό τρόπο». Η πρόταση του πανεπιστημιακού οικονομολόγου σίγουρα δε συμβάλλει προς μια τέτοια κατεύθυνση όπως με άλλα δημοσιεύματά του ευαγγελίζεται.

Η βραδύκαυστος ίσκα

Πηγή: Nomadic Universality